

вбачаємо у професійній комунікативній підготовці майбутніх філологів, зокрема в процесі написання ними творчих робіт.

Література

1. Клименко В. В. Психологія творчості: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / В. В. Клименко. – К.: Центр навч. літератури, 2006. – 480 с.
2. Китайгородская Г. А. Методика интенсивного обучения иностранным языкам: учеб. пособие. для преп. вузов и студ. пед. ин-тов / Г. А. Китайгородская. – М.: Высшая школа, 1982. – 141 с.
3. Кукуленко-Лук'янець І. В. Особистісно-креативний підхід у навчанні іноземної мови: навч.-метод. посібник для студ. вищих. навч. закладів / І. В. Кукуленко-Лук'янець. – Черкаси: Видавець Ю. А. Чабаненко, 2004. – 210 с.

УДК 378.14:004.4:81`25

НАВЧАННЯ СИНХРОННОГО ПЕРЕКЛАДУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ

Стрілець В. В.

к. пед. н., доцент кафедри іноземних мов

Полтавського національного технічного

університету імені Юрія Кондратюка

В умовах розширення міжнародних економічних, політичних і культурних зв'язків виникає гостра потреба у висококваліфікованих перекладачах, здатних забезпечувати усний, зокрема, синхронний переклад у побутовій, діловій та науково-технічній галузях, щопотребує пошуку нових методів і засобів навчання майбутніх фахівців.

Синхронний переклад, який виконується в умовах жорстких часових обмежень й інтенсивних розумових навантажень, вважається найскладнішим видом усного перекладу.

Оскільки досягнення професійної майстерності потребує від перекладача-синхроніста довготривалої практики, формування відповідних навичок і розвиток умінь повинне відбуватися впродовж усього періоду навчання в межах вивчення дисциплін «Вступ до фаху (перекладознавство)», «Теорія і практика перекладу», «Практика усного і письмового перекладу», «Основи синхронного перекладу» та ін.

Безсумнівно, навчання синхронного перекладу має проходити за тематичним принципом. У той же час викладач повинен навчати технології перекладу як сукупності методів і прийомів, які дозволяють перекладачу успішно здійснювати медіативні операції незалежно від тематичного середовища. Засвоєння технології перекладу має відбуватися поетапно – від найпростіших її складників до більш складних і комплексних; перехід до кожного наступного рівня здійснюється за умови готовності студента в психофізичному, когнітивному і власне операційному плані вирішувати навчальні завдання [1, с. 132].

Сьогодні в арсеналі викладачів широкий вибір технічних засобів, серед яких слід виділити комп'ютерно-лінгафонний кабінет, обладнаний програмним комплексом «Діалог *Nibelung*», та систему синхронного перекладу, встановлену в конференц-залі.

Програмний комплекс «Діалог *Nibelung*» призначений для створення навчального мультимедійного середовища в комп'ютерному класі завдяки широкому спектру можливостей: презентація навчального матеріалу в текстовому, аудіо й відео форматах; забезпечення зворотного зв'язку; організація взаємодії студентів між собою та з викладачем у різних режимах; конструювання тестів різних форматів; гнучка система управління навчальним процесом.

Система синхронного перекладу є основним технічним засобом перекладача-синхроніста в професійній діяльності, тому її слід використовувати як у навчальних, так і практичних цілях.

На підготовчому етапі навчання синхронного перекладу доцільно застосовувати згадані технічні засоби для виконання низки вправ, запропонованих Л. М. Черноватим [2, с. 301]:

- вправ на формування технічних навичок (розташування в кабіні, включення та перевірки апаратури, говоріння в мікрофон тощо);
- прослуховування тексту й надання відповідей на запитання до нього;
- повторення тексту оригіналу із заданим відставанням як на інтонаційно-смыслову одиницю, так і на структурно-семантичний блок;
- складне аудіювання (прослуховування тексту оригіналу з одночасним рахуванням/читанням уголос мовою оригіналу/мовою перекладу);
- вправ на знаходження смислових опорних пунктів у тексті, поданому в аудіо форматі; на сегментування; на ймовірнісне прогнозування; на формування контекстуальної догадки; на переключення з мови на мову.

Основний етап навчання синхронного перекладу за допомогою технічних засобів передбачає виконання вправ на:

- закріплення лексичних, фразеологічних і синтаксичних відповідників;
- компресію прослуханого аудіотексту;
- переклад з аркуша;
- синхронне читання попередньо перекладеного вдома тексту;
- синхронний переклад з аркуша з попередньою підготовкою;
- синхронний переклад з аркуша без попередньої підготовки;
- синхронний переклад на слух у межах запропонованих комунікативних ситуацій (проведення круглого столу, наукової конференції, міжнародного форуму студентів тощо).

Отже, застосування сучасних технічних засобів, зокрема комп'ютерно-лінгафонного кабінету, обладнаного програмним комплексом

«Діалог *Nibelung*», та системи синхронного перекладу дозволить оптимізувати процес оволодіння навичками і вміннями синхронного перекладу, а також наблизити навчання майбутніх перекладачів до реальних умов професійної діяльності.

Література

1. Новикова Э. Ю. Дидактическая модель обучения устному переводу / Э. Ю. Новикова, С. Р. Хайрова // Вестник ВолГУ. Серия 6. – Вып. 10. – 2007. – С. 131 – 136.

2. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю «Переклад» / Л.М. Черноватий. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 376 с.

УДК 811.111

СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ТЕКСТІВ

Танько Н.Г.

викладач кафедри іноземних мов
Полтавського національного технічного
університету імені Юрія Кондратюка

Аналіз соціокультурних особливостей перекладу телевізійного тексту слід розпочати із визначення поняття, тісно пов'язаного з цим явищем, а саме телебачення. Телебачення – це система передачі певної інформації, тобто частина комунікативного акту, за допомогою якого відбувається обмін знаннями у ноосфері [1, с. 21]. У сучасній свідомості телебачення стало одним із головних джерел інформації, що впливає не лише на психологію сприйняття людини, але й на її поведінку, мову та ставлення до світу й оточення. Водночас мова телевізійних програм, яка суттєво впливає на формування лексичного складу мови окремої людини, недосконала та потребує ретельного опрацювання фахівцями.